

نعمت‌های پاک خدا
احکام خوراک‌های حلال و حرام

محمد محمدی

۱۴۰۱۲۸۶

انتشارات مناره

سرشناسه: محمدی، محمد، ۱۳۳۸، دی -
عنوان و نام پدیدآور: نعمت‌های پاک خدا: احکام خوراک‌های حلال و حرام
مشخصات نشر: تهران: انتشارات مناره، ۱۳۹۴.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۰۳-۰۰-۱
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۴
رده بندی کنگره: BP۱۹۴/۱/م۲۵ن۷ ۱۳۹۴
شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۷۰۰۹۱

عنوان: نعمت‌های پاک خدا؛ احکام خوراک‌های حلال و حرام

مؤلف: محمد محمدی

ناشر: انتشارات مناره

تاریخ نشر: زمستان ۱۳۹۴

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول
۱۶	چهارپایان
۱۹	پرندگان
۲۲	خزندگان
۲۳	حشرات
۲۴	گیاهان
۲۸	آبزیان
۳۱	آشامیدنیها
۳۵	خوردنیهای زیناآور
۳۸	نجاسات
۳۹	اعضای حرام حیوانات حلال گوشت
۴۰	عوامل حرام شدن حیوان حلال گوشت
۴۳	فصل دوم
۴۷	احکام ذبح حیوانات

- ۴۹..... احکام شکار حیوانات
- ۵۳..... احکام صید
- ۵۵..... احکام اضطرار
- ۵۹..... **فصل سوم**
- ۶۳..... مستحبات غذا خوردن
- ۶۹..... گروهان غذا خوردن
- ۷۵..... **فصل چهارم**
- ۷۹..... حکم خوردن کم شکر کانگورو
- ۸۰..... حکم خوردن پنبه‌گون
- ۸۰..... حکم خوردن بیاک بایی
- ۸۱..... حکم خوردن کرم به عنوان دارو
- ۸۱..... حکم لایستر و صدف دریایی و هشتپا
- ۸۲..... حکم خون در تخم مرغ
- ۸۳..... حکم خون دندان در حال نماز
- ۸۴..... حکم غذاهای بسته بندی شده
- ۸۵..... حکم خوردن خرما و کشمش جوشیده
- ۸۶..... حکم کشتن ماهی با جریان برق
- ۸۷..... حکم ذبح حیوان با دستگاه
- ۸۷..... حکم صید در شکم ماهی
- ۸۸..... حکم صید لهوری
- ۸۸..... حکم مرئی ساخت کارخانه غیر مسلمان
- ۸۹..... حکم بستن که از فروشنده غیر مسلمان خریده شود
- ۹۰..... حکم ژلاتین و خوردن پاستیل و ژله
- ۹۱..... حکم شکلات با فرآورده‌هایی که دارای الکل یا ژلاتین است

۹۳.....	پیوست‌ها
۹۵.....	اصطلاحات فقهی
۹۷.....	حیوانات حلال گوشت
۹۷.....	حیوانات حرام گوشت
۹۸.....	حیوانات مکروه
۹۸.....	حیواناتی که در حلال بودن آن اختلاف است
۹۹.....	فهرست ابع

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ﴾؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نعمت‌های پاکیزه که ما به شما کرده‌ایم، بخورید.

تغذیه در زندگی انسان با اهمیت فوق العاده‌ای دارد. نوع تغذیه نه تنها با تندرستی، رشد و بقای انسان ارتباط مستقیم دارد بلکه در روح و اندیشه او نیز تأثیر زیادی می‌گذارد. به همین جهت در اسلام برای آن اهمیت بسیاری قایل شده است. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «يَنْظُرُ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ»؛ پس باید انسان به خوراک خویش بنگرد.

گاهی انسان‌ها در مصرف غذا راه افراط و یا تفریط را برپیش می‌گیرند. گروهی خوردن تمامی گوشت‌ها را بر خود حرام کرده‌اند و به گیاه‌خواری روی آورده‌اند و برخی دیگر از خوردن گوشت هیچ حیوانی خوداری نمی‌کنند.

بر خلاف تصور گیاه‌خواران، طبیعت انسان گوشت‌خوار نیز می‌باشد. این گونه نیست که آدمی تنها گیاه‌خوار و یا حیوانات‌خوار باشد؛ هر چند که انسان، حیوانات را

به سادگی هضم و جذب می‌کند؛ ولی این دلیلی بر گیاه‌خوار بودن انسان نیست. به این مطلب می‌توان با دقت نظر در فیزیکی دهان و دندان و معده و دستگاه گوارش به خوبی پی برد.

از سوی دیگر احکام الهی در باره گوشت و حرام بودن برخی از حیوانات به خودی خود بیان‌گر این مطلب است که خداوند انسان را موجودی گوشت‌خوار آفریده است.

بین اسلام برای سلامتی جسم و روح انسان، خوردن گوشت برخی از حیوانات را منعی کرده است. چرا که خوردن گوشت برخی از حیوانات مانند گوشت خوک علاوه بر عارضه جسمی، اثرات روحی نامطلوبی بر انسان دارد. امام رضا (ع) در روایتی می‌فرمایند: خداوند ببرک و تعالی هیچ خوردنی و نوشیدنی را حلال نکرده مگر آن که در آن مسکن و مصاحبت بوده است و هیچ خوردنی و نوشیدنی را حرام نکرده مگر آن که در آن زیان و زهری و فساد بوده است. پس هر چیز سودمند و نیروبخشی که باعث تقویت بدن باشد، حلال و هر چیزی که قوای جسمانی را از بین ببرد و یا موجب مرگ شود، حرام است.^۱

علت برخی از این احکام مانند نخوردن مشروبات کدلی برای انسان روشن و برخی دیگر مشخص نیست. لکن انسان مؤمنی که خود را بنده خدا می‌داند در برابر اوامر الهی مطیع محض است و بدون در نظر گرفتن مصالح و یا مفاسد، تن به انجام احکام الهی می‌دهد. و باید یادآور شد که انجام احکام الهی به دانستن و یا ندانستن فلسفه آن بستگی ندارد.

شرایط غذایی حلال

مطابق شرع اسلام برای حلال بودن هر غذایی که مسلمانان آن را مصرف می‌کند، سه شرط زیر لازم است:

اول: آنچه انسان مصرف می‌کند، باید از راه مشروع تهیه شده باشد. غذایی که از راه نامشروع و تجاوز به حقوق دیگران تهیه گردد. خوردن آن برای مسلمانان حرام است.

خوردن و غصب دارایی دیگران حرام است حتی اگر از آن غیر مسلمان و کافر باشد. خداوند در قرآن می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ۖ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَإِنَّهُ يَأْكُلُ الشَّجَرَةَ عَذَابًا يُعْطَاهُ وَيَصْلِي السَّعِيرَ﴾؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال یکدیگر را به ناحق مخورید، مگر آنکه تجارتی باشد که هر دو طرف با اذن و رضایت داده باشید. و خودتان را مکشید. هر آنچه خدا با شما مهربان است. هر که این کارها از روی تجاوز و ستم کند، او را در آتش خواهیم افکند و این بر خدا آسان است.

دوم: غذای انسان باید از «طبیات» تهیه شده باشد. اسلام غذایی که با طبیعت انسان سازگاری دارد و خوردن آن برای انسان منع نشده، با عنوان «طبیات» (پاکیزها) حلال و غذاهایی که خداوند آن را منع کرده با عنوان «نجس» (ناپاکیزها) حرام شمرده است. بر این اساس، انسان نباید غذاهایی را که اسلام، خوردن آنها را

ممنوع می‌داند (مانند: گوشت مردار یا حیوانات حرام گوشت)، مصرف کند. فصل اول کتاب به این موضوع اختصاص یافته است.

سوم: حیوانات حلال گوشت باید مطابق قوانین اسلامی ذبح، شکار و یا صید شوند. یعنی اگر حیوان حلال گوشت باشد ولی مطابق شرع اسلام ذبح، شکار و یا صید نشود، گوشت آن حیوان حرام است و خوردن آن جایز نیست. توجه به این موضوع برای کسانی که در کشورهای غیر اسلامی زندگی می‌کنند، ضروری است. فصل سوم کتاب به این موضوع پرداخته شده است.

در پایان یادآور این نکته ضروری است که این کتاب قبل از چاپ به محضر حضرت آیت الله العظمی بروجردی تقدیم گردید. ایشان پس از مطالعه، آن را برای عموم مسلمان مفید دانستند و است خداوند متعال در انجام وظایف دینی همه ما را موفق بدارد.